

PÄÄTÖSLAUSELMALLA MEPC.360(79) TEHDYT MARPOL- YLEISSOPIMUKSEN V LIITTEEN MUUTOKSET; VOIMAANSAATTAMINEN

Asian tausta

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (International Maritime Organization, jäljempänä *IMO*) on tehty vuonna 1973 kansainvälinen yleissopimus alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä ja siihen liittyvä vuoden 1978 pöytäkirja (jäljempänä *MARPOL-yleissopimus*). Suomi liittyi sopimukseen ja vuoden 1978 pöytäkirjaan 20.9.1983 (SopS 51/1983). Yleissopimusta on muutettu lukuisia kertoja IMOn merellisen ympäristön suojelukomitean (jäljempänä *MEPC-komitea*) päätöslauselmilla.

MEPC-komitea antoi 79. istunnossaan 17.6.2021 päätöslauselman MEPC.360(79), jolla tehdään MARPOL-yleissopimuksen V liitteeseen muutoksia, joilla laajennetaan velvollisuus pitää jätepäiväkirjaa kaikkiin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on vähintään 100. Nykyisin velvoite koskee aluksia, joiden bruttovetoisuus on vähintään 400. Samalla päätöslauselmalla tehdään alueellisia vastaanottojärjestelyitä arktisten merialueiden satamissa koskevia muutoksia, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Voimaantulo

MARPOL-yleissopimuksen muutokset katsotaan hyväksytyiksi ja tulevat kansainvälisesti voimaan noudattaen sopimuksen niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä. Päätöslauselmalla MEPC.360(79) tehdyt muutokset katsottiin MARPOL-yleissopimuksen 16(2)(f)(iii) artiklan mukaisesti hyväksytyiksi 1.11.2023, koska niitä ei siihen mennessä ollut vastustanut 1/3 sopimuspuolista tai sopimuspuolet, joiden yhteenlaskettu tonnisto on yli 50 prosenttia maailman kauppalaivaston tonnistosta. Muutokset tulivat voimaan kansainvälisesti 1.5.2024. Koska eduskunnan suostumusta mainituille muutoksille ei ollut mahdollista saada ennen muutosten voimaantuloa, niitä vastustettiin IMOn pääsihteerille 23.10.2023 toimitetulla nootilla.

MARPOL-yleissopimuksessa ei ole määräyksiä sen muutosten voimaantulosta sellaisten osapuolten osalta, jotka ovat ensin vastustaneet muutoksia ja jälkikäteen peruuttaneet vastustuksensa. Tällöin voimaantuloon sovelletaan valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen 24 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan valtiosopimus tulee valtion osalta voimaan sinä päivänä, kun suostumus valtiosopimuksen noudattamiseen on ilmaistu, jos tämä tapahtuu voimaantulon jälkeen. Suomi on peruuttanut vastustuksensa 17.9.2025, joten muutokset tulivat Suomen osalta voimaan tuona päivänä.

Mainitut muutokset esitettiin eduskunnan hyväksyttäviksi hallituksen esityksellä 178/2024 vp. Eduskunta hyväksyi sopimusmuutokset 3.12.2024. Tasavallan presidentti hyväksyi sopimusmuutokset ja vahvisti lait niiden voimaansaattamisesta 30.12.2024. Samassa yhteydessä merenkulun ympäristönsuojelulakiin tehtiin

V liitteen muutoksiin liittyviä muutoksia (laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta, 1116/2024, 6 luvun 2 §:n 3 momentti ja 5 §:n 1 ja 3 momentti). Näiden lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti MARPOL-yleissopimuksen V liitteen muutosten kanssa.

Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus

Päätöslauselmalla MEPC.360(79) tehdyt MARPOL-yleissopimuksen V liitteen muutokset koskevat kauppamerenkulkua ja kuuluvat siten Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 13 kohdan mukaisesti valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus ei siten ole tarpeen.

Säännöskohtaiset perustelut

Sopimusmuutoksia koskevan asetuksen 1 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään, että MARPOL-yleissopimuksen V liitteeseen päätöslauselmalla MEPC.360(79) tehdyt muutokset ovat voimassa 17.9.2025 alkaen niin kuin niistä on sovittu. Pykälän toinen momentti sisältää tavanomaisen säännöksen sopimuksen kansallisista hyväksymis- ja voimaansaattamisvaiheista. Asetuksen 2 §:ssä säädetään, että muutosten muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa. Asetuksen 3 § sisältää MARPOL-yleissopimuksen V liitteen muutosten sopimuksen voimaansaattamislain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain mainittuun liitteeseen liittyvien säännösten voimaantulosta. Asetuksen 4 § sisältää asetuksen voimaantulosäännöksen.

Sopimusmuutosten hyväksymiseen liittyvien merenkulun ympäristönsuojelulain muutosten voimaantuloasetuksen ensimmäisessä pykälässä säädetään, että laki tulee voimaan 26.9.2025. Asetuksen 2 § sisältää asetuksen voimaantulosäännöksen.

Laintarkastus

Asetusluonnos on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

Toimivalta

Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 3 §:n 3 kohta

Alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan V liitteeseen tehdyistä muutoksista annetun lain (1113/2024) 2 ja 3 §

Merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain (1116/2024) voimaantulosäännöksen 2 momentin 4 kohta

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaisi asetukset alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan V liitteeseen tehdyistä muutoksista ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain 6 luvun 2 §:n 3 momentin ja 5 §:n 1 ja 3 momentin voimaantulosta. Lait ja asetukset on tarkoitettu tulemaan voimaan 26.9.2025.